

101. møde.

Onsdag den 19. maj kl. 13.

Formanden:

Medlem af folketinget *Hølge*, der har haft orlov, har meddelt mig, at han fra og med den 22. maj atter kan give møde i tinget. Stedfortræderens, *Donners*, hverv som midlertidigt medlem af folketinget ophører fra nævnte dato at regne.

Medlemmer af folketinget *Dohrmann*, *Bay*, *Glistrup*, *Halvgaard*, *Eva Rothenborg* og *Jytte Røge* har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om nedlæggelse af sydjysk universitetscenter.
(Lovf. nr. 255).

I skrivelse af dags dato meddeler indenrigsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.
(Lovf. nr. 256).

Boligudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om ændring af lov om boligsikring. (Lovf. nr. 243). Eksemplarer vil blive omdelt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Dohrmann*) (FP):

Jeg tillader mig herved at fremsætte *forslag til lov om nedlæggelse af sydjysk universitetscenter*, idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og de ledsagende bemærkninger.

Indenrigsministeren (*Egon Jensen*):

Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om indfødsrets meddelelse*.

Forslaget er udarbejdet efter de samme retningslinier som de to forslag om indføds-

rets meddelelse, som er blevet fremsat tidligere i dette folketingsår, og som blev gennemført ved love af 18. november 1975 og 25. februar 1976; disse to love omfattede henholdsvis 779 og 883 personer, medens det nu fremsatte forslag omfatter 845 personer. De tre årlige indfødsretslove vil heretter i alt omfatte 2.507 personer. Til sammenligning skal det anføres, at indfødsretslovene i sidste folketingsår omfattede 2.121 personer.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til det høje folketings velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:
Spørgsmål om fremme af forespørgsel til forsvarsministeren af Brusvang m. fl.

(Forespørgsel nr. XXI. Anmeldt 18/5 76).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:
Spørgsmål til ministrene.

Af *Donner* (FP) til justitsministeren:

„Hvad agter ministeren at foretage sig for at sikre politibetjente mod overfald i Christiania?“

(Spm. nr. 492).

Skriftlig begrundelse.

Ifølge dagspressen var flere betjente i direkte livsfare under episoden lørdag den 15. maj i Christiania. Flere måtte under lægebehandling efter episoden; endvidere blev nogle af politiets tjenestevogne beskadiget.

Donner (FP):

Som nævnt i den skriftlige begrundelse for mit spørgsmål var ifølge dagspressen flere politifolk i direkte livsfare under episoden den 15. maj i Christiania, og oplysningerne blev illustreret af billeder, der viste, at en af de ledende politifolk bl. a. havde fået en fortand slået ud. Jeg mener, ministeren bør gribe ind over for den voldsmentalitet, der er i Christiania. Så sent som

[Donner.]

dag kan man i dagspressen læse om en person, der er blevet sparket bevidstløs, fordi man, som der stod, troede, at han var strømer.

Jeg mener, det er forkasteligt, at politiet ikke kan foretage en ganske almindelig anholdelse, uden at der råbes ukvemsord og kastes med sten efter dem. Jeg har fra én, som forsvarer Christiania, hørt, at man i Christiania betragter det som en enorm provokation, at politiet tillader sig at sende uropatroljen ind i Christiania. Uropatroljen er som bekendt civilklædte betjente, der kører i en neutral patruljevogn, altså en patruljevogn uden særlige kendetegn. Jeg tror, det er det eneste sted i Danmark, man føler sig provokeret af, at politiet kører patrulje. Jeg mener ikke, at andre mennesker i kongeriget Danmark føler sig provokeret af, at der kommer en patruljevogn. Hvis man ikke har noget at skjule, bør man ikke være bange for at se en politibil.

Justitsministeren (Orla Møller):

Jeg er enig med spørgeren i, at vi må træffe alle nødvendige forholdsregler for at sikre, at politipersonalet ikke bliver udsat for overlast i forbindelse med udførelsen af deres arbejde. Spørgsmålet om, hvilke forholdsregler det i en konkret situation er nødvendigt at foretage, afhænger af den pågældende situation, og jeg vil i den forbindelse gerne pege på, at der er udarbejdet almindelige regler om bl. a. benyttelse af politistave og skydevåben, og der vil blive foretaget en undersøgelse som i alle andre lignende tilfælde af, om politiet ved den pågældende lejlighed har optrådt korrekt. Jeg kan i øvrigt oplyse, at denne undersøgelse er gennemført, og at den efter de forklaringer, der foreligger, har vist, at den pågældende betjent har opført sig fuldt korrekt.

Det generelle spørgsmål om politifolks sikkerhed under udførelsen af det ofte farlige og vanskelige arbejde er selvsagt til stadighed under overvejelse i politiet.

Donner (FP):

Jeg takker ministeren for svaret. Jeg vil pege på et par ting, som jeg mener kunne være en hjælp for politiet i udførelsen af deres arbejde. Jeg mener, det ville være en

hjælp, hvis man fjernede alle de personer ude i Christiania, som intet har dér at gøre, altså først og fremmest udlændinge, specielt selvfølgelig dem, der er bortvist fra landet for at have foretaget ulovligheder, og at man også burde fjerne de mindreårige, som er eftersøgt dels af deres forældre, dels af myndighederne, altså børneværn o. lign.

Jeg er i øvrigt glad for ministerens oplysning om, at man har undersøgt, om politiet har optrådt korrekt. Jeg håber, at ministeren vil fremskynde sagen, sådan at vi kan få afviklet Christiania, for hvis afviklingen var sket, var problemet jo aldrig opstået. Det er altså mit håb, at ministeren vil fremskynde sagen og ikke blot henholde sig til, at der ikke må ske nogen unødigt forsinkelse.

Justitsministeren (Orla Møller):

Jeg skal kun sige ganske kort, at politiet naturligvis udfører det nødvendige arbejde på begge de områder, hr. Donner her nævnte, også i Christiania.

Hvad angår spørgsmålet om at fremskynde sagen, vil jeg gerne sige, at sagen Christiania kommer til debat, sådan som det lige er oplyst her for et øjeblik siden, på et senere tidspunkt.

Steen Folke (VS):

Ved den pågældende lejlighed mener jeg at politiets fremfærd virkede som en provokation. Jeg vil naturligvis ikke påstå, at denne provokation var bestilt af hr. Erhard Jakobsen eller af de andre, der har stillet forespørgsel om Christiania her i den nærmeste fremtid, men det er klart, at det var en anledning, som kan bruges i den videre hetz imod Christiania.

Der er kommet meget modstridende fremstillinger frem af begivenhedsforløbet på Christiania den pågældende dag, men uanset om politiet trak skydevåben, før den pågældende finne greb til en pæl, eller de først gjorde det efter det, mener jeg, der er meget, der tyder på, at politiet har handlet uforvarsomt og har udsat andre christianitters liv for fare.

Nu siger justitsministeren, at der er gennemført en undersøgelse, som har vist, at politiet har optrådt korrekt. Jeg vil opfordre til, at der bliver gennemført en uvildig undersøgelse, som virkelig går i dybden i et forsøg på at få afdækket, hvad der

[Steen Folke.]

egentlig foregik på det pågældende tidspunkt i Christiania.

Jeg vil gerne afslutningsvis vende spørgsmålet om og spørge ministeren: hvad agter ministeren at foretage sig for at sikre christianitterne mod politioverfald i fremtiden?

Justitsministeren (Orla Møller):

Der har naturligvis ikke været tale om, at politiet under nogen form ønskede at skabe provokation, så meget står helt klart, og det andet, hr. Steen Folke taler om, nemlig at der skulle være handlet uforvarsligt, vil jeg gerne have lov til at tilbagevise under henvisning til den rapport, som politidirektør Eefsen har udsendt, og som også er tilsendt pressen; den giver et ganske klart billede af handlingsforløbet. Derfor er der efter min opfattelse ikke den fjerneste grund til at starte en større såkaldt uvildig undersøgelse.

Hvis jeg med samme rolige stemme kunne tage afstand fra det sidste hårde spørgsmål om at sikre Christianiabeboernes liv og helbred, ville jeg sige: det er altså stærke ord at føre frem i en situation, hvor politiet forsøger, så vidt det overhovedet er muligt, at lave et nødvendigt arbejde, også i Christiania.

Tastesen (S):

Et alvorligt aspekt i denne sag er, at politiet har fundet det nødvendigt at anvende skydevåben. Jeg har den opfattelse, at skydevåben er noget, som politiet kun må bruge i yderste nødsfald, og derfor vil jeg gerne spørge justitsministeren, om de regler, man har for gennemførelse af politiforretninger og arrestationer, bliver taget op til vurdering med passende mellemrum, så vi ikke risikerer — det har ikke kun med Christiania at gøre, men har noget generelt at gøre med det storbyssamfund, som København nu engang er — en udbredelse af denne fremgangsmåde, men at politiet i det hele taget anvender så megen omtanke, at de, så langt det overhovedet er muligt, undgår at tage skydevåben i anvendelse. Begrundelsen for dette spørgsmål er en angst for, at vi ikke alene i Christiania, men generelt i København kommer ud for en opprættet kriminalitet, der giver sig udslag i

konfrontationer med det ulykkelige resultat, at København kommer på linje med andre storbyer, hvor disse foreteelser forekommer i øget omfang.

Justitsministeren (Orla Møller):

Den dybt forankrede humanistiske holdning, som kommer til udtryk i hr. Tastesens spørgsmål, deler jeg helt ud. Det gør politiet også. Man ønsker ikke at gøre brug af skydevåben, og derfor er reglementet også ganske klart, det er i nødsfald, man kan komme i en sådan situation, ligesom reglementet er affattet på en sådan måde, at hver eneste gang, der er en sådan situation, skal der ske indberetning, sådan som det også er sket i dette tilfælde.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Hanne Reintoft (DKP) til socialministeren:

„Finder ministeren, at hendes løfter i folketingsalen om, at de til plejehjem indstillede pensionister, der opholder sig på somatisk sygehus, skulle orienteres grundigt om supplerende hjælp efter bistandsloven, er opfyldt?“

(Spm. nr. 482).

Skriftlig begrundelse.

Spørgsmålet rejses, fordi visse kommuner til de hospitaliserede plejepatienter allerede nu blot har udsendt en lakonisk meddelelse om inddragelse af pensionen uden oplysning om supplerende hjælpemuligheder. Der henvises f. eks. til meddelelse fra social- og sundhedsforvaltningen i København. Dette svarer ikke til de af ministeren afgivne løfter, og beklageligvis er vejledende cirkulærer ikke udsendt i tide.

Hanne Reintoft (DKP):

Ved gennemførelse af den meget diskutale og efter min mening ikke besparende lov om at inddrage pensionen for sygehusindlagte pensionister, der er visiteret til plejehjem, lovede både socialministeren og socialdemokratiets ordfører meget indtrængende, at loven skulle føres ud i livet med største skånsomhed.

Det fremgik af socialministerens tale, at et cirkulære klart ville betone pensionisternes ret til over anden social lovgivning at

[**Hanne Reintoft.**]

få oplysning om deres rettigheder, herunder et supplement til pensionen, så hjemmet ikke mindst for en tilbagebleven ægtefælle kunne bevares. Loven skulle desværre træde i kraft meget hurtigt, og man lod den jo også meget diskutabelt få tilbagevirkende kraft for pensionister, der allerede var visiteret.

Det cirkulære, ministeren omtalte, er beklageligvis ikke kommet. Ikke desto mindre skulle loven træde i kraft meget hurtigt, og vi ser nu, at en række kommuner allerede har udsendt en ret rigoristisk skrivelse til de pågældende pensionister uden den omhyggelige instruktion om de muligheder, der er til stede for at få suppleret pensionen; jeg har endog set en pension inddraget, fordi den pågældende var kørt ind i edb-systemet, selv om plejehjemmet havde sagt, at de ikke kunne modtage patienten.

Det svarer jo meget dårligt til de af socialministeren afgivne løfter. Jeg vil derfor høre, hvornår cirkulæret kommer, om det indeholder de lovede klare retningslinjer, og hvordan man skal forholde sig til de skrivelser, der allerede er udsendt, og hvoraf jeg har givet ministeren et eksemplar.

Socialministeren (Eva Gredal):

Jeg vil indledningsvis sige, at jeg har set den meddelelse, der er udsendt af social- og sundhedsforvaltningen i København, som fru Hanne Reintoft henviser til i sin begrundelse for spørgsmålet.

Dernæst vil jeg om den konkrete sag sige, at socialministeriet har været i kontakt med Københavns kommune og har fået oplyst, at der er tale om en foreløbig og i al hast udarbejdet meddelelse, og at kommunen allerede er i gang med at udarbejde en mere fyldestgørende forklaring til de pågældende pensionister og snarest vil udsende et internt cirkulære, der indskærper vejledningspligten og specielt omtaler de foreliggende hjælpemuligheder.

Når fru Hanne Reintoft endvidere mere generelt efterlyser det vejledende cirkulære om lovændringerne, kan jeg oplyse, at et sådant cirkulære er underskrevet af mig. Det er under trykning og vil være kommunerne i hænde i den allernærmeste fremtid.

I dette cirkulære, hvor lovændringerne er uddybet, er der udtrykkelig gjort opmærk-

som på de supplerende hjælpemuligheder, bl. a. efter bistandsloven. Endvidere er der foreskrevet kommunerne en pligt til at vejlede de pensionister, der får nedsat pensionen, om mulighederne for supplerende hjælp.

De nævnte lovændringer blev som bekendt først vedtaget den 30. marts 1976, og da cirkulærets indhold skulle forhandles med en række andre myndigheder samtidig med, at den tekniske fremstilling tager nogen tid, har det ikke været muligt at udsende cirkulæret tidlige.

Med hensyn til spørgsmålet om orientering af kommunerne vil jeg dog i øvrigt gerne tilføje, at der allerede samme dag, lovændringerne var vedtaget her i tinget, den 30. marts, tilgik kommunerne meddelelse herom i en cirkulæreskrivelse fra socialministeriet.

Hanne Reintoft (DKP):

Nu er det meget godt, at det er et i hast udarbejdet cirkulære, men det er jo temmelig mange mennesker, der har fået det og er ramt af det, og jeg kunne næsten unde socialministeren at skulle stå ved sengene og forklare de lidt senile ældre patienter, hvad der sker; de kan næsten ikke forstå det.

Jeg er glad for, at det cirkulære kommer — forhåbentlig indeholder det de rigtige oplysninger — men jeg vil altså henstille, at man en anden gang ikke er nødt til på så ømfindtlige områder at lave en lovgivning, hvor vi nok kan inddrage folks rettigheder, men ikke kan opfylde vores mindste forpligtelser til at informere ordentligt. Så hurtigt behøver det vel ikke at gå.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af Hanne Reintoft (DKP) til socialministeren:

„Vil ministeren oplyse, hvorledes optjente feriepenge for personer, der modtager hjælp efter bistandsloven, skal indregnes i den offentlige hjælp?“

(Spm. nr. 483).

Skriftlig begrundelse.

En del personer, der modtager hjælp i medfør af bistandsloven, har optjent feriepenge til dette ferieår. Det ønskes oplyst, om disse feriepenge skal udbetales svarende

[Hanne Reintoft.]

til det antal feriedage, de er beregnet til at dække, eller om beløbet skal indgå i den almindelige transgberegning, således at feriemuligheden udelukkes for disse personer.

Hanne Reintoft (DKP):

Ved udbetaling af kontanthjælp efter bistanndsloven fremgår det klart, at den pågældende persons løbende indtægter skal fradrages i udbetalingen af hjælp, og det skal jeg ikke anfægte. I cirkulæret nævnes også ganske klart eksempler på overskydende skat og udbetaling af feriepenge.

Netop med hensyn til feriepenge fremgår det dog ikke helt klart, hvorledes fradraget i hjælpen skal beregnes. Skal det beregnes sådan, som jeg har set én kommune i Københavns amt gøre det, at feriepengene dækker det antal dage, hvortil de efter ferieloven er beregnet optjent, sådan at muligheden for at holde ferie bibeholdes for familien, eller skal de, som jeg har set nabokommunen fortolke det, udregnes på samme måde efter et transkriterium som bistanndslovshjælpen, således at de, f. eks. når de er optjent for 14 dage, skal slå til til en måned, fordi det passer med kontanthjælpen efter bistanndsloven? I sidstnævnte tilfælde betyder det selvfølgelig, at en familie, der modtager kontanthjælp efter bistanndsloven, hindres i at holde den normale ferie, som de har optjent feriepenge til, og som de har regnet med.

Jeg tror, at problemet, når jeg allerede er stødt på det et par gange, må skønnes at ville forekomme hyppigt netop i øjeblikket, hvor ferie er aktuel, og jeg vil meget gerne have lidt mere udførlige retningslinjer.

Socialministeren (Eva Gredal):

Et grundlæggende princip i ferieloven er jo, at har man optjent feriedage og feriegodtgørelse i et optjeningsår på grundlag af beskæftigelse, skal ferien holdes i det efterfølgende ferieår. Det er endvidere meningen, at den optjente feriegodtgørelse skal dække den pågældendes situation i ferien, ligesom feriegodtgørelsen ikke må udbetales, før ferien skal holdes.

Hvis en person, der er i besiddelse af en feriemærkebog eller et ferie kort, kommer ud for en begivenhed, som giver grundlag for at søge hjælp efter bistanndslovens bestem-

melser om kontanthjælp, er der ikke noget i vejen for, at ansøgeren kan holde ferie. Udgangspunktet her vil være, at ansøgeren skal klare sig i sin ferie med sin feriegodtgørelse, således at der ikke vil blive tale om at yde kontanthjælp i ferien. Dette vil normalt være tilfældet, når ansøgeren har optjent feriegodtgørelsen på grundlag af en sædvanlig løn.

Hvis situationen imidlertid er sådan, at ansøgeren f. eks. har optjent feriegodtgørelse på basis af deltidsbeskæftigelse og feriegodtgørelsen ikke slår til til at dække de aktuelle udgifter, vil der kunne ydes en supplerende kontanthjælp efter bistanndsloven. Hvis denne hjælp ydes, må der ved udbetaling af hjælpens størrelse ske fradrag for den feriegodtgørelse, ansøgeren får udbetalt, således at kontanthjælpen bliver et supplement til feriegodtgørelsen.

Som det sikkert vil være fru Hanne Reintoft bekendt, er der i socialministeriets cirkulære om kontanthjælp efter bistanndsloven optaget en bestemmelse om, at udbetalte feriepenge skal fradrages i hjælpen ligesom andre indtægter. På den anden side er det ikke meningen, at der skal tages hensyn til feriegodtgørelsen ved udmålingen af hjælp til ansøgeren før eller efter ferien. Det vil derfor i almindelighed være sådan, at de uger eller dage, hvor ansøgeren har optjent ret til at have ferie, holdes helt uden for beregningen af kontanthjælp efter bistanndsloven.

Hanne Reintoft (DKP):

Jeg er meget tilfreds med det svar, for det falder i tråd med den måde, jeg selv ville have fortolket socialministeriets cirkulære på.

Nu er der imidlertid opstået en anden fortolkning, og derfor er det måske rimeligt at stille det tillægsspørgsmål, om det er nødvendigt at pointere det i cirkulæret, når det kan fortolkes allerede nu på den anden måde, for jeg mener også, det skal være som af ministeren anført.

Socialministeren (Eva Gredal):

Socialministeriet udsender nogle meddelelser, og jeg skal overveje eventuelt at optage svaret heri.

Hermed sluttede spørgsmålet.